

Αρχικά, έμβλημα του Ερμή ήταν ένα μαγικό ραβδί που και ο Όμηρος αναφέρει: Περιγράφει τις ετοιμασίες του, όταν ο Δίας του ανέθεσε να πάει στην Καλυψώ και να της μεταφέρει διαταγή του να αφήσει ελεύθερο τον Οδυσσέα. Και στέκεται ιδιαίτερα σε δυο σημείο. Στα φτερωτά του πέδιλα και στο ραβδί, με το οποίο μπορούσε να μαγεύει τους θεούς ή να ξυπνά εκείνους που το είχαν ρίξει στον ύπνο. Με αυτό το ραβδί στο χέρι, διηγείται η Οδύσσεια, ο Ερμής κίνησε για τα μέρη της Καλυψώς. Αργότερα, στο απλό ραβδί προστέθηκαν δίσκος και μισοφέγγαρο. Στο τέλος, το ραβδί μετατράπηκε σε «κηρύκειο», ένα κλαδί από ξύλο δάφνης ή ελιάς με δυο φίδια τυλιγμένα επάνω του, σε τρόπο ώστε να σχηματίζουν κύκλους από κάτω προς τα πάνω, ενώ στην κορυφή του υπάρχουν δυο μικρές φτερούγες. Θα το δούμε στο πέτο στολής ως έμβλημα των στρατιωτικών γιατρών.

Αυτό το κηρύκειο, έλεγαν, το κατασκεύασε ο Τειρεσίας, ένας Θηβαίος, απόγονος του Σπαρτού Ουδαίου. Κάποτε, ανέβηκε στον Κιθαιρώνα, είδε δυο φίδια σε ερωτική περιπτυξη και θέλησε να τα χτυπήσει με το ραβδί που κρατούσε. Αυτόματα, ο Τειρεσίας μεταμορφώθηκε σε γυναίκα. Εφτά χρόνια αργότερα, ξαναβρέθηκε στο ίδιο σημείο και ξαναείδε τα ίδια φίδια σε ίδια στάση. Επανελάβε το χτύπημα και ξανάγινε άνδρας.

Ψηλά στον Όλυμπο, ο Δίας είχε πιάσει φιλοσοφική συζήτηση με την Ήρα, πάνω στο προσφιές του θέμα των σεξουαλικών σχέσεων. Υποστήριζε ότι στη σεξουαλική επαφή, η γυναίκα είναι εκείνη που νιώθει την πιο μεγάλη ηδονή. Σεμνότυφη κι ελαφρά ενοχλημένη, η Ήρα επέμενε για το αντίθετο. Καθώς ο Τειρεσίας ήταν ο μοναδικός στον κόσμο άνθρωπος που είχε ζήσει και ως «πλήρης άνδρας» και ως «πλήρης γυναίκα», γινόταν αυτόματα και ο μοναδικός ειδικός που θα μπορούσε να τους λύσει την απορία. Οπότε και κλήθηκε να καταθέσει τα φώτα της γνώσης του.

«Αν υποθέσουμε ότι η σεξουαλική απόλαυση χωρίζεται σε δέκα μέρη», εξήγησε ο Τειρεσίας, «είναι η γυναίκα που χαίρεται τα εννέα, ενώ ο άνδρας μοναχά το ένα».

Μανιασμένη η Ήρα, τον τύφλωσε, ενώ ο Δίας, που τον λυπήθηκε, του έδωσε το χάρισμα να καταλαβαίνει τη γλώσσα των πουλιών και να προβλέπει το μέλλον, μαζί με την δυνατότητα να ζησει επτά γενιές. Υπήρχε βέβαια και η πιο πειστική εκδοχή ότι ο Τειρεσίας είχε από μόνος του αποκτήσει τα χαρίσματα της μαντικής τέχνης, τα χρησιμοποιούσε για να προλέγει στους ανθρώπους, τι τους περιμένει, και οι θεοί τον τύφλωσαν για να ησυχάσουν.

Σύμφωνα με άλλη εκδοχή, ο Τειρεσίας άλλαξε φύλο επτά φορές. Πατέρας του ήταν ο Ευήρης, απόγονος όχι του Σπαρτού Ουδαίου αλλά του Ουδαίου από τη Σπάρτη. Μητέρα είχε την Χαρικλώ, μια από τις αγαπημένες νύμφες της θεάς Αθηνάς. Μόνο που δεν ήταν ο αλλά η Τειρεσία. Με άλλα λόγια, γεννήθηκε κορίτσι. Πανέμορφο κορίτσι. Στα επτά του, το είδε ο θεός Απόλλωνας και το αγάπησε. Η Τειρεσία ζήτησε να της μάθει ο θεός την μαντική τέχνη, πράγμα που έγινε. Όμως, αρνήθηκε να πλαγιάσει μαζί του. Ο Απόλλωνας θύμωσε και την έκανε άνδρα. Ως άνδρας, ο Τειρεσίας κλήθηκε στον Όλυμπο να γνωμοδοτήσει πάνω στην διαφορά του Δία και της Ήρας. Απάντησε ότι η γυναίκα νιώθει στον έρωτα την πιο μεγάλη ηδονή. Η Ήρα θύμωσε και τον μεταμόρφωσε σε γυναίκα. Όμορφη γυναίκα. Αγάπησε έναν όμορφο άντρα, από το Άργος. Δεν πρόλαβε να χαρεί τον έρωτά της, επειδή κορόιδεψε ένα άγαλμα της Ήρας, η οποία πάλι θύμωσε κι αυτή την φορά την μεταμόρφωσε σε άσχημο άνδρα. Καμιά δεν τον ήθελε ώσπου τον λυπήθηκε ο Δίας και τον μεταμόρφωσε σε πάρα πολύ όμορφη γυναίκα. Την ερωτεύτηκε ο Γλύφιος από την Τροιζήνα και θέλησε να την βιάσει. Η Τειρεσία όχι μόνο αντιστάθηκε αλλά μπόρεσε και να σκοτώσει τον επίδοξο βιαστή. Ο Γλύφιος όμως, ήταν ερωτικά προστατευόμενος του θεού Ποσειδώνα που ζήτησε από τις Μοίρες να την τιμωρήσουν. Την έκαναν άνδρα.

Δεν τέλειωσαν εδώ τα βάσανά του. Στους γάμους του Πηλέα και της Θέτιδας, ξέσπασε αντιδικία για το ποια είναι η πιο όμορφη. Όχι ανάμεσα στην Ήρα, την Αθηνά και την Αφροδίτη αλλά ανάμεσα στην Αφροδίτη και τις τρεις Χάριτες, οι οποίες, για την περίπτωση, δεν ήταν οι γνωστές (Αγλαΐα, Ευφροσύνη και Θάλεια) αλλά οι Καλή, Πασιθέα και Ευφροσύνη. Κάλεσαν όχι τον Πάρη αλλά τον Τειρεσία να κρίνει. Διάλεξε την Καλή κι έκανε την Αφροδίτη να θυμώσει μαζί του. Τον μεταμόρφωσε σε γριά. Η Καλή της χάρισε όμορφα μαλλιά που, αν και γριά, την έκαναν πολύ επιθυμητή. Η Τειρεσία βρέθηκε στην Κρήτη, όπου την ερωτεύτηκε ο Άραχνος, ο οποίος καυχιόταν ότι είναι εραστής της Αφροδίτης. Η θεά της ομορφιάς έκανε τον Άραχνο νυφίτσα και την Τειρεσία ποντικό και κάπου εδώ τελείωσε αυτή η ιστορία.

Όμως, σε κάποια από τις φάσεις της ζωής του, ο Τειρεσίας επινόησε το κηρύκειο, κυριότερο έμβλημα του Ερμή. Ειδικοί πιστεύουν ότι τα δυο φίδια στο κηρύκειο είναι υπαινιγμός για τα αντίστοιχα στον Κιθαιρώνα, αρσενικό και θηλυκό, και δηλώνουν την διπλή φύση του Ερμή ως απεσταλμένου τόσο του Δία όσο και της Αφροδίτης, ουσιαστικά θεού αρσενικού και θηλυκού ταυτόχρονα, όπως μετουσιώνεται στον Ερμαφρόδιτο. Ο Τειρεσίας ως ο άνθρωπος που έζησε και με τα δυο φύλα ήταν ο πιο κατάλληλος να κατασκευάσει το συμβολικό ραβδί.

(τελευταία επεξεργασία, 1 Ιανουαρίου 2021)